

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Μάθημα 2Σ6 01

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Ελένη ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ, Γρηγόρης ΚΑΥΚΑΛΑΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2013-2014

Φυλλάδιο οδηγιών 2

Συνοπτική περιγραφή των θεμάτων

A. ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Δίκτυο οικισμών και περιαστική εξάπλωση (ανατολική και δυτική περιοχή)

Η έμφαση βρίσκεται στην περιαστική εξάπλωση της κατοικίας και στο αν το δίκτυο των οικισμών της περιαστικής ζώνης απορροφά και σε τι ποσοστό μέρος αυτής της εξάπλωσης. Η πρόταση θα εστιάζει στο ρόλο που μπορούν να παίξουν οι υπάρχοντες οικισμοί ανατολικά και δυτικά στη μελλοντική εξέλιξη της πόλης.

Διαφοροποίηση των περιοχών κατοικίας εντός του ΠΣΘ (παλαιότητα, όροι δόμησης, κλπ.)

Η έμφαση βρίσκεται στην ποιότητα κατοίκησης στις διάφορες περιοχές και συνοικίες της πόλης και στον εντοπισμό των κύριων προβλημάτων για κάθε τύπο περιοχών. Η πρόταση θα εστιάζει στον τρόπο αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων στο πλαίσιο της αναβάθμισης της ποιότητας ζωής σε όλη την πόλη.

Διαφοροποίηση των περιοχών κατοικίας στην περιαστική ζώνη

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση των διαφορών που εμφανίζονται στον τρόπο και την ποιότητα κατοίκησης στην περιαστική ζώνη (π.χ. σε νέες επεκτάσεις του σχεδίου πόλης ή σε νόμιμη εκτός σχεδίου περιοχές κατοικίας υψηλών προδιαγραφών). Η πρόταση θα εστιάζει στην αντιμετώπιση των κύριων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές.

Δορυφορικοί οικισμοί στην περιαστική ζώνη

Η έμφαση βρίσκεται στους υπάρχοντες οικισμούς στην περιαστική ζώνη και στο ρόλο που έχουν στην απορρόφηση της περιαστικής εξάπλωσης της κατοικίας, τις δυνατότητες αλλά και τα προβλήματα που παρουσιάζονται. Η πρόταση θα εστιάζει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στους περιαστικούς οικισμούς.

Εστίες υποβάθμισης (εγκαταλειμμένα κτίρια, άδεια οικόπεδα, υποβαθμισμένες περιοχές)

Η έμφαση βρίσκεται στα στοιχεία εκείνα του αστικού ιστού που είναι εστίες προβλημάτων και υποβαθμίζουν την εικόνα της πόλης αλλά και την ποιότητα ζωής. Η πρόταση θα εστιάζει στον τρόπο αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων τόσο όταν πρόκειται για μεμονωμένες εστίες υποβάθμισης όσο και σε συγκεκριμένες υποβαθμισμένες περιοχές.

B. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Πρωτογενής τομέας (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, ορυχεία)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση του χαρακτήρα και των περιοχών ανάπτυξης της αγροτικής παραγωγής στην ΜΠΘ και στον εντοπισμό των κύριων προβλημάτων που δημιουργούνται στη σχέση της με άλλες δραστηριότητες και το περιβάλλον. Η πρόταση θα εστιάζει στον τρόπο ένταξης των αγροτικών περιοχών στην ευρύτερη περιοχή και αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Δευτερογενής, τομέας (βιοτεχνία, βιομηχανία)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση του χαρακτήρα και των περιοχών συγκέντρωσης της βιομηχανίας στην ΜΠΘ και στον εντοπισμό των κύριων προβλημάτων που δημιουργούνται στη σχέση της με άλλες δραστηριότητες και το περιβάλλον. Η πρόταση θα εστιάζει στις προοπτικές αναβάθμισης της λειτουργίας της βιομηχανικής δραστηριότητας και ταυτόχρονα με την αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Τριτογενής τομέας: εμπορικά κέντρα εντός και εκτός πολεοδομικού ιστού

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση των τάσεων αποκέντρωσης των εμπορικών δραστηριοτήτων εκτός της κεντρικής περιοχής της Θεσσαλονίκης προς περιφερειακά τοπικά και συνοικιακά κέντρα εντός του πολεοδομικού ιστού αλλά και σε περιοχές της περιαστικής ζώνης. Η πρόταση θα εστιάζει στην αντιμετώπιση των κύριων προβλημάτων που δημιουργούνται στις διάφορες αυτές κατηγορίες κέντρων.

Τριτογενής τομέας: τουρισμός

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση του χαρακτήρα και των δυνατοτήτων προώθησης της τουριστικής δραστηριότητας τόσο μέσα στην πόλη όσο και η ευρύτερη περιοχή (συμπεριλαμβανομένης της σχέσης με τη Χαλκιδική και άλλες περιοχές έλξης του τουρισμού). Η πρόταση θα εστιάζει στην προώθηση του τουρισμού και γενικότερα μιας περισσότερο φιλικής προς τον επισκέπτη εικόνα της πόλης.

Τριτογενής τομέας: η διάχυση στην περιαστική ζώνη (εμπόριο, εκπαίδευση, υγεία, κλπ.)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση της αστικής διάχυσης κεντρικών λειτουργιών στην περιαστική ζώνη και στον εντοπισμό των κύριων προβλημάτων που δημιουργούνται στη σχέση τους με άλλες δραστηριότητες και το περιβάλλον. Η πρόταση θα εστιάζει στις προοπτικές αναβάθμισης της λειτουργίας της τουριστικής δραστηριότητας και ταυτόχρονα με την αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Τριτογενής τομέας: δραστηριότητες αναψυχής εντός και εκτός πολεοδομικού ιστού

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση του χαρακτήρα και των δυνατοτήτων και ευκαιριών αναψυχής που η πόλη και η ευρύτερη περιοχή προσφέρει. Η πρόταση θα εστιάζει στις προοπτικές αναβάθμισης των δραστηριοτήτων αναψυχής και γενικότερα σε μια περισσότερο φιλική προς τους επισκέπτες και τους κατοίκους εικόνα της πόλης.

Γ. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Δημόσια Μέσα Μεταφοράς

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση της σημασίας των μέσων μαζικής μεταφοράς σε σχέση με τη μετακίνηση με ιδιωτικό αυτοκίνητο και στις προτάσεις που έχουν κατατεθεί για την επέκτασή τους στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης. Η πρόταση θα εστιάζει στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων μέσων μεταφοράς και στην ανάπτυξη και αναβάθμιση των μαζικών μέσων μεταφορών.

Ήπιες μορφές μετακίνησης

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση των διαφορετικών τρόπων ήπιας μορφής μετακίνησης (πεζοπορία, ποδήλατα), της σχέσης τους με το σύστημα μεταφορών και των προτάσεων που έχουν κατατεθεί για την εφαρμογή τους στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης. Η πρόταση θα εστιάζει στον τρόπο ένταξης και τις βασικές αρχές σχεδιασμού τους καθώς και στην αντιμετώπιση των σχετικών προβλημάτων.

Συστήματα μεταφορών και υπερτοπικοί κόμβοι (Λιμάνι, Αεροδρόμιο, ΚΤΕΛ, ΟΣΕ)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση του συστήματος μεταφορών που ισχύει στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης και στη σχέση μεταξύ τους και μεταξύ των τερματικών τους σημείων (Λιμάνι, Αεροδρόμιο, σταθμοί ΚΤΕΛ και ΟΣΕ, αποβάθρες θαλάσσιας συγκοινωνίας). Η πρότα-

ση θα εστιάζει στις προοπτικές αναβάθμισης της λειτουργίας και διασύνδεσης των διαφορετικών συστημάτων μεταφορών.

Δίκτυα υποδομών (ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, ύδρευση, αποχέτευση)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση της σημασίας των διαφορετικών αυτών δικτύων υποδομών για τη εύρυθμη λειτουργία της πόλης, των δυνατοτήτων και των προοπτικών καθώς και των προβλημάτων λειτουργίας τους. Η πρόταση θα εστιάζει στις προοπτικές αναβάθμισης της λειτουργίας τους και αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Χώροι Έρευνας και Εκπαίδευσης

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση των δραστηριοτήτων και των χώρων εγκατάστασης των δραστηριοτήτων έρευνας και εκπαίδευσης στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης και στον εντοπισμό των προβλημάτων στη λειτουργία τους. Η πρόταση θα εστιάζει στον τρόπο ένταξης της ερευνητικής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας στην ευρύτερη περιοχή και αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Χώροι υγείας-πρόνοιας

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση των δραστηριοτήτων και των χώρων εγκατάστασης των δραστηριοτήτων υγείας και πρόνοιας στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης και στον εντοπισμό των προβλημάτων στη λειτουργία τους. Η πρόταση θα εστιάζει στον τρόπο ένταξης της ερευνητικής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας στην ευρύτερη περιοχή και αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Δ. ΦΥΣΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Φυσικό περιβάλλον (υδροβιότοποι, δάση, τοπίο)

Η έμφαση βρίσκεται στους διαφορετικούς τύπους (δάση, προστατευόμενες περιοχές, περιοχές φυσικού κάλους, αισθητικά τοπία κ.ά.) και στα προβλήματα που δημιουργούνται στο φυσικό περιβάλλον από την αστική επέκταση. Η πρόταση θα εστιάζει στην ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, αναβάθμιση της ποιότητας και προστασία των ευαίσθητων περιοχών.

Πολιτισμός και πολιτιστική κληρονομιά

Η έμφαση βρίσκεται στην πολιτιστική παρουσία της και στα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς πόλης που αφορούν όχι μόνον στο ιστορικό παρελθόν και στην αλλά και τον σύγχρονο πολιτισμό της. Η πρόταση θα εστιάζει στην προώθηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής εικόνας της πόλης και στην αντιμετώπιση των σχετικών προβλημάτων .

Θαλάσσιο μέτωπο (προβλήτες, δραστηριότητες, προσβάσεις)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση της κατάστασης στην οποία βρίσκεται σήμερα το θαλάσσιο μέτωπο της πόλης και της ευρύτερης περιοχής, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει και τις νέες χρήσεις που προγραμματίζονται. Η πρόταση εστιάζει στην ανάδειξη και στην οργανική σύνδεση του θαλάσσιου μετώπου με τη λειτουργία της πόλης (δραστηριότητες, προβλήτες, θαλάσσια συγκοινωνία, προσβάσεις).

Αστικό περιβάλλον (ρύπανση: αισθητική, ηχητική, ατμοσφαιρική)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση της κατάστασης στην οποία βρίσκεται και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το αστικό περιβάλλον από την άποψη των διαφόρων μορφών ρύπανση (αισθητική, ηχητική, ατμοσφαιρική). Η πρόταση εστιάζει στην προώθηση θετικών λύσεων και στους τρόπους και περιορισμού και αντιμετώπισης των σχετικών προβλημάτων.

Επεξεργασία αποβλήτων (βιολογικοί καθαρισμοί, χλωματερές)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση των προβλημάτων που συνδέονται με την λειτουργία της πόλης από την άποψη των αποβλήτων που δημιουργεί καθημερινά (υγρά απόβλητα, σκουπίδια, επικίνδυνα απόβλητα κλπ.) και τον τρόπο αποκομιδής και επεξεργασίας τους. Η πρόταση εστιάζει στην προώθηση θετικών λύσεων και στους τρόπους και περιορισμού και αντιμετώπισης των σχετικών προβλημάτων.

E. ΕΙΔΙΚΑ ΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Κοινωνικά προβλήματα (μετανάστες, άστεγοι, ειδικές ομάδες, κλπ.)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση των διαφόρων τύπων κοινωνικών προβλημάτων που υπάρχουν και εντείνονται τα τελευταία χρόνια (μετανάστες, ειδικές ομάδες του πληθυσμού, άστεγοι κ.ά.) καθώς και στο αν υπάρχουν περιοχές στην πόλη στις οποίες αυτά εντοπίζονται στην πόλη. Η πρόταση θα εστιάζει στην προώθηση θετικών λύσεων και στους τρόπους και περιορισμού και αντιμετώπισης των σχετικών προβλημάτων.

Δημόσιοι χώροι (φωτισμός, εξοπλισμός, πάρκα, πλατείες, πεζοδρόμια, κλπ.)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση της κατάστασης στην οποία βρίσκονται και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δημόσιοι χώροι της πόλης (φωτισμός, εξοπλισμός, πάρκα, πλατείες, πεζοδρόμια, κλπ.). Η πρόταση θα εστιάζει στην προώθηση θετικών λύσεων και στους τρόπους και περιορισμού και αντιμετώπισης των σχετικών προβλημάτων.

O ρυθμός λειτουργίας της πόλης (ωράρια, ώρες αιχμής, τροφοδοσία, κλπ.)

Η έμφαση βρίσκεται στον εντοπισμό των βασικών χαρακτηριστικών της λειτουργίας της πόλης και του ρυθμού και των προβλημάτων που δημιουργούνται από τις τυποποιημένες καθημερινές δραστηριότητες (ωράρια, ώρες αιχμής, τροφοδοσία, κλπ.). Η πρόταση θα εστιάζει στην προώθηση θετικών λύσεων και στους τρόπους και περιορισμού και αντιμετώπισης των σχετικών προβλημάτων.

Διοικητική δομή και μητροπολιτική διακυβέρνηση (αυτοδιοίκηση, διοίκηση)

Η έμφαση βρίσκεται στη διερεύνηση της δομής λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο της νέας διοικητικής δομής (σχέδιο Καλλικράτης) και της δυνατότητας μητροπολιτικής διακυβέρνησης της ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης. Η πρόταση θα εστιάζει στα ζητήματα που μπορούν και θα πρέπει να λαμβάνονται αποφάσεις στο μητροπολιτικό αυτό επίπεδο και αφορούν χωρικές παρεμβάσεις.

Το οικολογικό αποτύπωμα της πόλης

Η έμφαση βρίσκεται στην καταγραφή των παραγόντων που διαμορφώνουν το οικολογικό αποτύπωμα της πόλης από την άποψη των εισροών και εκροών που έχει σε καθημερινή βάση και είναι αναγκαίες για τη λειτουργία της. Η πρόταση εστιάζει σε προτάσεις που βελτιώνουν την απόδοση ορισμένων δεικτών και συνεισφέρουν στη μείωση του οικολογικού αποτυπώματος.